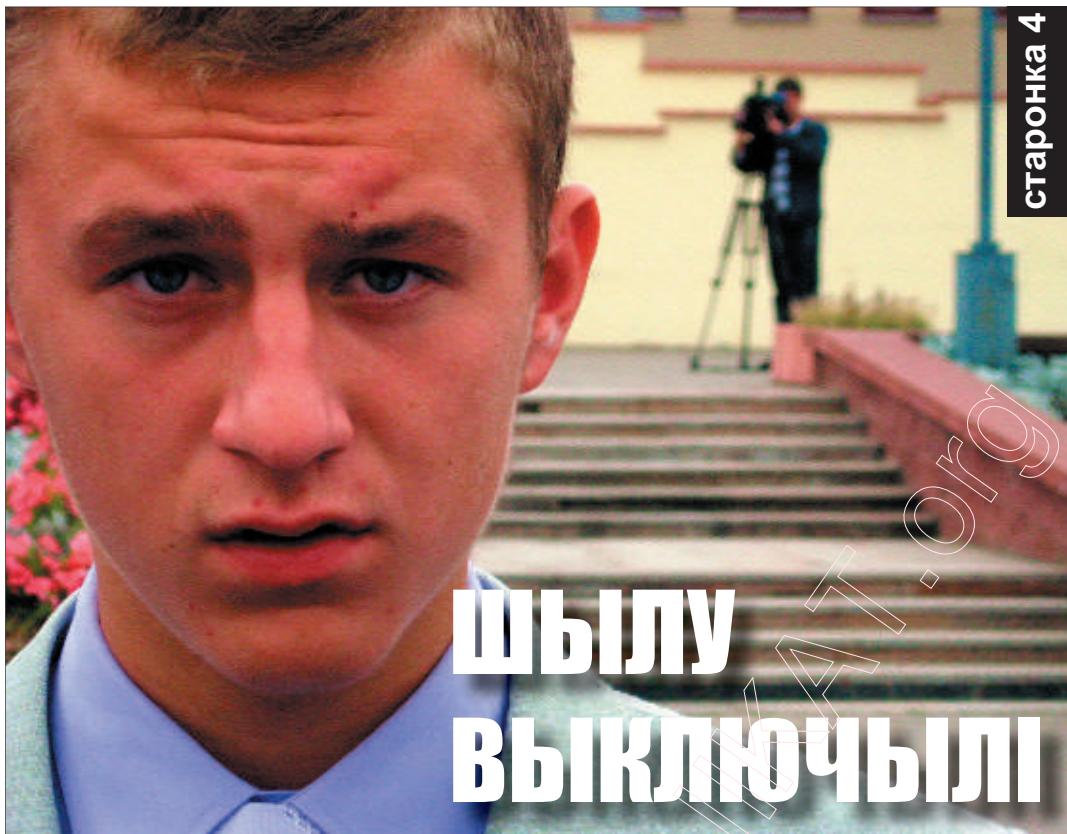

Свабодны Салігорск

н е з а л е ж н а я г а з е т а

Заснавана ў верасьні 2006 г. | Выдаецца клясычным беларускім правапісам | Чэрвень 2008 №4 (21)

Шылу выключылі

сторонка 4

МЕСЯЧНЫ ЗАРОБАК ЗА 12 ГАДЗІН

Эўрапейцу, каб атрымаць сярэдні заробак беларуса, трэба прапрацеваць ледзь больш 12 гадзін.

сторонка 6

ХТО НАКРУЧВАЕ РЫМАШЭУСКАГА?

Калі б мэрагораду можна было абіраць, ці прагаласавалі б Вы за цяперашняга кіраўніка Салігорскага выканкаму?

сторонка 2

БАСОВІШЧА-2008

«Басовішча» – фэстываль музыкі маладой Беларусі ў Польшчы. Гэта фэст пад адкрытым небам, у намётах і зь, пераважна, беларускай рок-музыкай. Зараз гэта найбуйнейшы беларускі фэст.

сторонка 8

Уся беларуская незалежная мэдыяйная супольнасць апынулася пад пагрозай канчатковага зынішчэння. Беларускі парламент у тэрміновым парадку прыняў новы Закон «Аб СМІ». Над свабодным сецыямі навісла пагроза. У інтэрнэце адбылася акцыя «Гадзіна маўчанья», якую падтрымалі дзясяткі беларускіх сайтаў і блогераў і зъмісьцілі на сваіх старонках чорныя банеры на знак пратэсту супраць экстранага прыняцця Закона «Аб СМІ» Палатай прадстаўнікоў. Цягам гадзіны ў беларускім нэце не адбывалася абнаўленыя старонак.

СПЫНІМ ЦЭНЗУРУ Ў ІТЭРНЭЦЕ РАЗАМ

Журналісты газеты «Наша Ніва» заклікалі сваіх чытачоў дасылаць лісты пратэсту ў Палату Прадстаўнікоў на адрес: 220010, Менск, вул. Савецкая, 11, Палата прадстаўнікоў.

Наша рэдакцыя заклікае ўсіх сваіх чытачоў прайвіць Салідарнасць і падтрымаць журналістаў.

Аўтамабільныя «коркі» на дарогах дасталі

Вось ужо больш за год салігорцы церпяць велізарныя нязручнасці звязаныя з добраўпарадкаваннем гораду. Сёлета яны дасягнулі свайго апагею.

У горад зь велізарнымі прашпектамі ды вуліцамі ў гадзіну пік рухацца на аўтатранспарце наўпрост немагчма. Сказаць, што гараджаныне абураныя гэта значыць анічога не сказаць. А калі ўлічыць, што ўсё гэта адбываецца яшчэ і за кошт «добраахвотных пабораў», то сітуацыя ўвогуле выглядае абсурднай. Кожны нармальны чалавек разумее, што ў цывілізаванай краіне такія працы выконваюцца паступова, каб як мага менш нязручансыця прынесыці жыхарам гораду. Аднак нашу краіну «за цывілізаваным съветам не павялі» і цяпер кожны салігорац разумее, што адізныум выйсьцем у дадзенай стуацыі ёсьць цярпеньне і спадзяванье на хуткае завяршэнне мегабудоўлі.

ЯК ВЫ СТАВІЦЕСЯ ДА ШКОЛЬНАЙ РЭФОРМЫ?

Васіль, 44 года

12-ці годка першарачаткова была дрэннай зацяй, таму добра што вяртаецца 11-ці годка. А вось наконт памяншэння колькасці гуманітарных прадметаў я ня згодны, дзецы мусіць самі выбіраць.

Людміла, 40 год

Мая дачка 10 год працавала над французскім, хацела ў іняз паступіць, а ў апошні год нагрузку паменшылі і шанцы па-ступіць таксама паменшыліся. Прыйдзеца рэптытара наймаць.

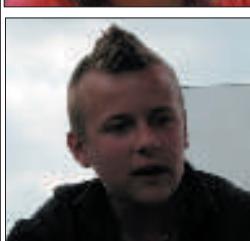
Лёша, 16 год

Дрэнна канешне, але што ты зь ім зробіш, прыйдзеца прыстасоўвацца. Лукашэнка сказаў, Лукашэнка зрабіў.

Алена, 38 год

Зъдекваюцца над дзецьмі як могуць: то 11-ці год, то 12-ці. То 5-ці балка, то 10-ці.

Антон, 14 год

У наступным годзе будуть выпускніца ажно чатыры паралелі, ні ў адну навучальную ўстанову ня ўцісьнесьца.

Галіна, 44 года

Я за рэформу, але зь дзецьмі абышліся па варварскі. Мяне як настаўніка непакоіць іхня будучыня.

Ніна, 41 год

Цалкам станоўча. 12-ці годка сябе не апраўдала. Мы ў свой час 10 год навучаліся і што дрэнна вывучыліся?

Аптыўала Хрысціна Самойлава

Апошнім часам у горадзе вакол будаўніцтва лядовага палаца ходзяць дзіўныя чуткі з элемэнтамі містыкі. "Праклятая справа гэта будоўля, бо гроши на яе зьбіралі сілай у жыхароў горада," - кажуць людзі.

Адны сцвярджаюць, што кранаўшчык, якога абвінавацілі ў падзеньні крана на касыцел Святога Францыска, скончыў жыцьцё самагубствам праз павешанье. Прычынай стала нібыта тое, што ён мусіў выплаціць 230 000 даляраў матэрыяльнай кампэнсацыі за зынішчэнне крана і рамонт будынку касыцёла. Іншыя ж кажуць, што ён наўпрост выпаў з вакна.

Мы зьвярнуліся ў аддзел кадраў УМС-108, дзе нам паведамілі, што кранаўшчык не памёр, а выдатна сябе адчувае. Па справе ж падзеньня крана вядзеца пракурорская праверка.

Аднак кіраўніцтва Будтрэста №3 ня стала чакаць вынікаў той праверкі і ў гэтай справе зъявіліся ня толькі матэрыяльныя, але і людзкія ахвяры. Некалькі дзён таму былі звольнены зь ліку работнікаў СУ-123 кіраўнік аддзела кадраў упраўлення, а таксама брыгадзір і ўся «празлаўленая» брыгада разам з прарабам.

І гэта ўжо ня містыка, у такіх выпадках людзі кажуць: «Пакаралі невінаватых, узнагародзілі ня маючых дачыненія».

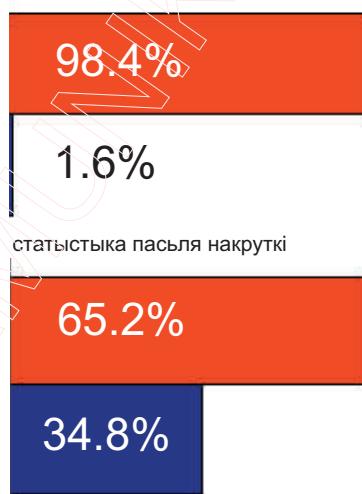
Алесь Адкруткін

ЧУТКІ АД КРУТКІНА

ХТО НАКРУЧВАЕ РЫМАШЭУСКАГА?

першапачатковая статыстыка

Калі б мэра гораду можна было абіраць, ці прагаласавалі бы вы за цяперашняга кіраўніка Салігорскага выканкаму?

На такое пытанье працаваўлася адказаць наведвальнікам сайта САЛІГОРСК.org

Першапачаткова рэйтывінг кіраўніка выканкаму заставаўся сумна нізкі і складаў каля 1%. Але ж праз месяц статыстыку на сایце пачалі штучна накручваць невядомыя. Штотраўда, заўважыўшы гэта зъявіліся і ананімныя

апанэнты ўладаў, якія пачалі накручваць статыстыку ўжо ў адваротны бок. Тым ня менш "накручвацелі" ад улады аказаліся даволі спрытнымі і ў кароткі тэрмін падкінглі рэйтывінг спадара Рымашэскага да 34,8 адсотка.

Адміністрацыя сайту паабяцала ануляваць вынікі.

Аляксей Валадауэў

АД РЭДАКЦЫІ

Паважаныя Чытачы, мы рады зноўку вітаць Вас. На жаль некалькі апошніх месяцаў з-за арганізацыйных проблемаў нашае выданье часова ня выходзіла ў сьвет. Шчыра выбачаемся перад нашымі сталымі падпішчыкамі і абяцаем зрабіць усё ад нас залежачае, каб з гэтага нумару газета пачала выходзіць рэгулярна.

Як і раней на старонках Свабоднага Салігорска вы зможаце знайсці то, пра што ня кажуць у афіцыяльных СМИ. Цяпер наша выданье стане інэрактыўным і сталымі падпішчыкамі змогуць прыняць удзел у шэрагу конкурсаў і віктарынаў. Да таго ж падпішчыкаў чакаюць эксклюзывныя дадаткі, якія ня будуть распаўсюджвацца па за падпіскай.

ЮБІЛЕЙНАЕ РАСКРАДВАНЬНЕ САЛІГОРСКУ

Напярэдадні 50-годзьдзя Салігорску наш горад становіцца усё больш і больш прыгожым, але пераўтварэнне вуліц прыносіць ня толькі прыемныя навіны.

Вось і зусім нядайна былі затрыманы два супрацоўнікі УМС – 108, якія на сваім працоўным месцы скралі будаўнічых матэрыялаў агульной колькасцю больш чым на адзін мільён беларускіх рублёў. Супраць абодвух узбуджана крымінальная справа па артыкулу 205 ч.2 (крадзеж групай людзей). Згодна Крымінальнаму Кодэксу РБ ім пагражае пазбаўленне волі на тэрмін ад 2 да 5 гадоў.

Вось так і будзецца наш горад дзень за днём: то адзін пъяны будаўнік “апракіне” кран на касыцёл, то іншыя крадуць усё тое, што ня так ляжыць...

НЕ “КАР’ЕРЫ”, А САПРАЎДНЫ ПЛЯЖ

На салігорскіх “кар’ерах” бліжэйшым часам зьявіцца наглядальная вышкі, на якой будуць працаваць 2 матросы-выратавальніка. Менавіта яны будуць адказваць за бяспеку жыцця на салігорскім “моры”, а ў выпадках траўм і аказваць першую медыцынскую дапамогу пацярпелым.

Акрамя наглядальнаі вышкі у хуткім часе на “кар’ерах” зьявіцца грамадзкія прыбіральні, кабінкі для перапранання і спецыяльныя месцы для адпачынку. Між іншым трэба адзначыць, што гэтае рашэнне было прынята губернатарам Менскай вобласці Крупцом Леанідам яшчэ ў сьнежні, але выканана не было. Цяпер жа падчас чарговага візіту старшыні Менскага аблвыканкам у Салігорск гэтае было ўзятае зноўку ѹ салігорскія ўлады абыцалі зрабіць з салігорскіх “кар’ераў” сапраўдны пляж у мінімальныя тэрміны.

САЛІГОРСКІ “ШАХТАР” ПЕРАМОГ КРАКАЎСКУЮ “СРАКОВІА” – 2:1

ЛЕНІН ЗАСТАЕЦЦА

“Помнік Леніну не крануты, ён будзе стаяць тамака ж, дзе і стаяў усе гэтыя гады. Хоць слыхі, вядома, маюць пад сабой некаторыя падставы: па першапачатковым праекце плянавалася перанесьці яго з ранейшага месца на пляц, бліжэй да будынка Палаца культуры, пры гэтым зрабіць ніжэй пастамэнт помніка. Але потым раздумаліся, вырашилі лішні раз не будараражыць гараджан: не мы яго ўсталёўвалі – не нам яго прыбіраць. Зараз помнік будзе разъмяичацца на фоне каланады, якая прадугледжаная праектам”

Святлана Круглова галоўны архітэктар Салігорскага райвыканкама.

800

“У Беларусі ў цяперашні час налічаецца 856 млн. тон усіх адкідаў, зь якіх больш 800 млн. тон прыходзіцца на Салігорскі калійны камбінат. Пакуль у сьвеце, і ў Беларусі ў тым ліку, ня вырашана пытаньне перапрацоўкі адкідаў калійнай вытворчасці. Сям-там вырабляеца транзіт адкідаў у нішы, зь якіх здабывалася калійная руда, але гэта ня вельмі распаўсюджаная практика”. Аляксандр Алацкі, намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяродзьдзя Беларусі.

Аб усім патроху ЗА ЭЎРАПЕЙСКУЮ БЕЛАРУСЬ!

Сябры салігорскай суполкі Маладога Фронту пачалі актыўны збор подпісаў у падтрымку ідэі эўраінтэграцыі. Збор подпісаў адбываецца ў найбольш масавых месцах. Толькі за выходныя было сабрана некалькі сотняў подпісаў і распаўсюджана вялікая колькасць інфармацыйных буклетаў “Што Эўразвяз можа даць Беларусі”.

НЕ ДАХОП КАДРАЎ У БАЛЬНІЦЫ

На вечары, мінулым у Салігорску напярэдадні прафэсійнага съя蛀а мэдыкаў, Маржан Гендугова, начальнік аддзела кадраў Салігорскай ЦРБ, заявіла, што ў мэдыцыне захоўваецца дэфіцыт кадраў.

Па яе словах, Салігорская лякарня ў сярэднім забясьпечаная кадрамі на 60%. Пятая частка лекараў, якія працуяць тут, - пэнсіянэры. У лякарні бракуе акушэр-гінеколягаў, пэддзяятраў, фтызіятраў. Штогод аддзел кадраў падае ў мэдыцынскія ВНУ заяўкі на 60 спэцыялістаў. Аднак па разъмеркаваныні ѹ Салігорск прыяжджаюць ня больш 12 лекараў.

Футбалісты салігорскага “Шахтара” пасьпяхова стартавалі ў першым раундзе Кубка Інтэрната.

21 чэрвня ў Кракаве падапечныя Юрэя Вяргейчыка атрымалі валявую перамогу над мясцовай “Краковіяй” – 2:1. На 26-й хвіліне лік адкрыў паўабаронца гаспадароў Павал Новак. На 69-й хвіліне паўабаронца гасці Андрэй Лявончык аднавіў раўнавагу, а на 73-й яго калега па амплуа Аляксандр Бычанок забіў другі мяч.

Паўторная сустрэча пройдзе 29 чэрвня ў Салігорску. Пераможца пары ў другім крузе згуляе з аўстрыйскім “Штурмам”.

ШВЕЦЫЯ Ў САЛІГОРСКУ

Традыцыйна напрыканцы вясны ў Беларусі ўжо каторы год запар адбываюцца дні культуры Швецыі. У межах гэтых днёў адбываюцца фестывалі сучаснага шведзкага кіно, музычныя канцэрты шведзкіх гуртоў, выставы сучаснай шведзкай фатографіі і безумоўна літаратурныя дні Швецыі.

У гэтым годзе сябры з Швецыі завіталі з невялікай імрэзай і ў горад шахтароў. Салігорцы змаглі ў жывую азнаёміцца з творчасцю такіх вядомых шведзкіх літаратараў як Сілла Науман, Іда Бёр’ель, Солья Крапу і Андэш Будэргорд. Да таго ж разам са сваімі шведзкімі сябрамі ў Салігорск прыехалі і іх беларускія калегі па літаратурнай творчасці. Гэта філёзаф Валянцін Акудовіч, пісьменніца Вольга Іпатава, маладыя паэткі Ярина Дашина і Віка Трэнас. Таксама ўдзел у сустрэчы прыняў і салігорскі паэт Мікалай Шаравар.

фота: Юлій Дарашкевіч з акцыі ў падтрымку Івана Шылы па Міністэрства адукацыі ў Менску, www.ln.by

ШКОЛЬНАЯ ЛІХАМАНКА,

Вольга Сянькова: «Працаваць у адукацыі сёньня немагчыма»

Гэтая фраза дырэктаркі салігорскай школы №4 абышла сводкі буйнейшых інфармацыйных рэсурсаў Беларусі. Аднак велізарныя праблемы ў беларускай систэме адукацыі відавочны нават немаўляце: цяжкі пераход на 12-ці годку, новая ломка пры вяртанні да 11 гадоў навучання, навызначанасьць са школьнымі праграмамі, бясконцыя рэформы не закранаючыя сутнасці адукацыйнага працэсу, заявы кірауніка краіны пра неабходнасць захавання стабільнасці ў систэме адукацыі і пра лішак адукаваных людзей у краіне.

За што са школы выключылі Шылу?

Адзін з лідэраў "Маладога Фронту" вучань Салігорскай СШ №4 Іван Шыла быў выключаны "за актыўную грамадzkую дзеянасць" за дзень да апошняга іспыту.

Раней пэдрада школы дапусыціла моладзевага актыўіста да іспытаў, але па патрабаванні з Менска пры паўторным галасаванні прыняла рашэнне аб выключэнні. Дырэктарка школы Вольга Сянькова напісала ў знак пратэсту заяву аб звольненні, а яе намеснік па выхаваўчай працы Алена Семчанкова была звольненая за «дрэнную працу».

I.Шыла: На пярэдадні нарады ўлады стварылі фактычна "жывы шчыт", назваўшы імёны настаўнікаў, якія будуць звольненыя ў выпадку, калі прымуць разэнне пакінуць мяне ў школе. Выкарystоўваліся спробы націску на некаторых настаўнікаў там, дзе навучаюца іх дзеци, дзе працуюць іх сужэнцы.

Тым часам справа атрымала небывалы разглас і нават міністры Эстоніі, Польшчы і Літвы прапанавалі маладафронтадзецу атрымаць адукацыю ў іх краінах. Акцыі салідарнасці з вучнем і звольненымі настаўнікамі ладзяцца па ўсёй краіне і за яе межамі. Дэмманстрацыя ў падтрымку Івана Шылы адбудзеца 29 чэрвеня ля будынка ААН у Нью-Ёрку.

Школа выжывання

Школьнае пытаннне на Беларусі па сваёй напружанасці паразальна хіба што з кватэрным пытаннем у былым СССР...

Менск, 01.09.08г. Пэрформанс з нагоды пераходу выкладанняня історыі Беларусі з беларускай мовы на расейскую. Кат у чырвона-зялёнай вэртыкалі прынес з сабой бел-чырво-на-белы падзурнік па гісторыі Беларусі, якія і стала ахвярай, пайшоўшы на эшафот.

...Бо так ці інакш закранае кожнага. Па-першае, пакутуюць вучні, якія вымушаны коштам свайго здароўя перадольваць велізарную загружанасць і эксперыменты кшталту пераскокаў з 11-годкі на 12-годку і назад. Па-другое, пакутуюць кішэні бацькоў, стомленыя ад бясплатнай адукацыі з бясконцымі школьнімі паборамі. Па-трэцяе, пакутуюць беларуская нацыя, якую пазабаўляюць магчымасці пайнавартаснага разьвіцця, прапануючы ёй нядзеяздольную систэму адукацыі.

Сутансьць праблемы

Ужо каторы год улады спрабуюць знайсці аптымальны варыянт рэформы систэмы адукацыі.

Нягледзячы на шматгадовыя спробы рэформаванья сисэмі адукацыі ніхто ў нашай краіне не сумніваецца, што такая рэформа неабходна. На жаль улады займаюцца ня сутнасцю праблемы, а яе фармальнымі бокамі. Замест абанаўлення мэтадалёгіі падачы матэрыялаў, прынцыпам адкацыйнага працэсу, самай адкацыйнай тэхналёгіі, уся ўвага надаецца другасным і выключна фармальным аспектам праблемы, як то 11-ці і 12-ці годцы, працягласці навучальнага тыдня, бальшай систэме. Застаецца спадзявацца, што ў гэтых фармальных урэшце будзе пастаўлена крапкі і будзе нададзена належаная ўвага самому адкацыйнаму працэсу.

100 памылак ваенкама

Маладзён з Салігорску Павал Батуеў запатрабаваў у ваенкамаце беларускамоўную анкету прызыўніка. У атрыманым дакумэнце ён выявіў больш за 100 памылак.

Батуеў: Я-та яе запоўніў, але перад гэтым аддаў настаўніцы беларускай мовы, каб яна чырвоным стрыжнем павытрапіла памылкі.

Зь першых вуснаў: Пра выключэнне Івана Шылы

ВОЛЬГА СЯНЬКОВА, звольнівшаяся на знак пратэсту дырэктарка СШ №4

«Я ўжо не дырэктар, я ўжо тут наводжу парадак. Я сыходжу... Працаваць у адкацыі сёньня немагчыма. У мяне адбілі ўсялякую ахвоту працаваць у адкацыі.»

ІВАН ШЫЛА, выключаны са школы намеснік старшыні «Маладога Фронту»

«З тых настаўнікаў, што выкладалі ў мяне асабіста, ніхто не прагаласаваў за выключэнне! Я ім дзякую... Іх фактычна зрабілі закладнікамі!»

АЛЯКСАНДР РЫМАШЭУСКІ старшыня Салігорскага райвыканкаму

На жаль у адміністрацыі раёну адмовіліся камэнтаваць падзеі звязаныя з выключэннем Івана Шылы і звольненнем настаўнікаў. З афіцыйна інфармацый можна толькі сустрэць сухую зацемку ў газэце «Шахцёр».

або як зрабіць біяробата за 11 год

фотаўка Юліі Дарашкевіч,
<http://fotaczka.livejournal.com>

Беларуская систэма адукацыі і эўрапейскія стандарты

Як выглядае беларуская систэма адукацыі ў параўнанні з суседнімі краінамі ды эўрапейскім ўзорамі, якія змены адбыліся ў ёй за апошнія гады? Што яны больш прынеслі – станоўчага ці адмоўнага, ці падвысілі яны ўзровень навучання ў беларускіх школах ды ВНУ? Чаму Беларусь застаецца адзінай эўрапейскай краінай, якая не далучылася да Балёнскага працэсу, які мае выпрацаваць агульныя стандарты вышэйшай адукацыі ў Эўропе? Адказы на гэтыя і ішныя пытанні ТУТ.

А чым мы горшыя?

“Беларуская систэма адукацыі ў цэлым адпавядае сусветнаму ўзроўню. Гэта тычыцца ў першую чаргу дзеянасьці педагогаў і якасці ведаў вучняў па прадметах прыродазнаўчага кірунку.”

Тым ня мени у нас існуе адставаньне ад Эўропы ў гуманітарнай частцы,” - лічыць презыдэнт Таварыства Беларускай Школы Генадзь Пятроўскі.

І насамарэч відавочна, што школа павінна рыхтаваць дзеяцельнасць да жыцця, якое цяпер імкліва зъмяняеца. Што будзе заўтра, сказаць ня можа ніхто, але тэндэнцыі прасачыць можна.

Але самае галоўнае - неабходна цалкам зъмяніць сам стыль навучання ў сярэдняй школе. Гэта не павінна быць завучванье формул і альгартымаў, дадзеных настаўнікам, калі кожны сядзіць у патыліцу іншаму, сам-насам з ручкай і сышткам. Гэты стыль выкладанья пазамінулага стагодзьдзя даўно састарэлы і не адказвае запытам часу, бо не выхоўвае ў школьнікаў самастойнасці мысленія, а прывучае думачыць штампамі.

Неабходна пабудаваць зусім іншы навучалы працэс, у аснове якога не парты і настаўнік з указкай, а камандны пошук рашэння; не запамінанье, а дасьледаванье; ня страх дрэннай адзнакі, а цікавасць; не шаблон/альгартым, а творчасць; не нацягванье па асобных прадметах, а цэласная карціна сьвету.

Такі падыход дасыць магчымасць пазьбегнуць перагрузак і стрэсau, дазволіць захаваць здароўе школьнікаў.

Швэцкі прыклад

Беларуская прапаганда любіць прыводзіць прыклад швэцкага сацыялістычнага капіталізму. Таму прыклад швэцкай школы будзе дарэчы.

Як вядома, адукацыя ў швэціі бясплатная. Бясплатнымі зъяўляюцца таксама школьнага харчаваньяне, школьнага транспарт, падручнікі і іншыя школьнага прыналежнасці, але ж пры гэтым усе іх школы прыватныя. Як гэта магчыма? Усё проста. Мясцовыя муніцыпалітэты (аналогі нашых мясцовых саветаў) наймаюць за грошы муніцыпалітэта прыватныя школы для жыхароў сваёй тэрыторыі. Такі падыход забяспечвае канкурэнцыю між школамі, спрыяе падвышэнню якасці адукацыі і зъмяншае выдаткі дзяржавы. Відавочна, што пры такіх умовах паборы з бацькоў на рамонты не магчымы, бо прыватныя школы зробяць усё найлепшае, каб бацькі аддалі сваіх дзеяцельнасці менавіта ў іх установу.

Цікавай асаблівасцю беларускім грамадзяням падаўся бы сам працэс навучання. Вам бы проста здалося, што ў швэцкай школе абсалютна не чаму ня вучачы. Гэткае падманлівае ўражанне складаецца з-за атмасфэры лёгкасці і нязмушанасці пад час заняткаў.

Швецыя заўсёды лічылася заканадаўцам прагрэсіўнага рэформаванья адукацыі. Выдтакі на адукацыю тут складаюць 6,7% (для параўнанні: ЗША - 6,6%, Беларусь - каля 6%, Вялікабрытанія - 5,3%, Расея - 3,6%), а на кожнага настоўніка даводзіцца ўсяго 12 вучняў. Невыпадково Швецыя стала лідэру ў дасьледваньнях Міжнароднага цэнтра па ацэнцы дасягненіяў у галіне адукацыі.

Яшчэ можна дадаць, што практична ўсе ўніверсітэты ў Швэцыі дзяржаўныя, а вышэйшая адукацыя бясплатная.

да 35 краін сьвету...

...якія маюць найвялікшыя дзяржаўныя выдаткі на адукацыю ў сьвеце належыць і Рэспубліка Беларусь. Паводле ЮНЕСКО выдаткі ў гэтых краінах перавышаюць 6% ад ВУП. Акрамя Беларусі ў Цэнтральнай і Ўсходняй Эўропе да гэтай групы належаць Славенія і Украіна.

Камэнтары

Аляксандар Лукашэнка, Прэзыдэнт Рэспублікі Беларусь

“Можа камусьці з настаўнікаў і не даспадобы гэта рашиэнне, але лёс дзяржавы важнешы, чым меркаванье асобных людзей.”

Уладзімір Здановіч, дэпутат Палаты Прадстаўнікоў

“Вяртаньне да 11-гадовага тэрміну навучанья азначае пачатак новай рэформы, прычым рэформы, вядучай у пячорнае стагодзьдзе.”

Уладзімер Мацкевіч, філэзаф і мэтадоляр

“Адукацыя – гэта небяспечная для маталітарных рэжымаў рэч, бо яна вучыць чалавека свабодзе, каіштouнасцям, правам. У гэтым не зацікаўленыя сёньняшнія ўлады. Гуманітарныя веды ўлады лічыць непатрэбнымі, – і найперш тыхі веды, якія вучыць чалавека свабодзе і правам.”

матэрыял падрыхтаваў Але́с Міхалок

Беларускія музыкі аб'ядна-
ліся, каб дапамагчы сабраць
гроши на апэрацыю хлопцу,
што захварэў на дылітаций-
ную кардыяміяпатую. Гэта
калі жыцьцё можа падтрым-
лівацца толькі з дапамогай
адмысловага апарату вагою
у 300 кг.

У межах акцыі «Сэрца жыве» беларускія музыкі, сярод якіх N.R.M., «Крамбамбуля», «Ляпіс Трубяцкій» і J:mors цягам лета будуть выкладаць свае эклюзывныя трэкі ў сеціве. Уладзімер Пугач: «Наўзамен просім пра адзінае – дапамагчы хлопцу!». Адмысловы сайт serca.tut.by запрацаваў з 24-га чэрвеня.

Фэстываль этнічных культур у Горадні.
15 чэрвня 2008
Фота Юліі Дараікевіч, www.nn.by

ФОТАФАКТ

14 чэрвня Сойм партыі БНФ выключыў з партыі
намесніка старшыні Алеся Міхалевіча. Прычынай
стала інтэрв'ю «Салідарнасьці», якое палітык даў
11 траўня. Многія аднапартыйцы паранілі дзеянь-
ні кірауніцтва партыі з мэтадамі КПСС.

Нагадаем, што Алеся Міхалевіч заявіў аб сваім жа-
данні балітавацца ў прэзыдэнты на выбарах 2011
году.

МЕСЯЧНЫ ЗАРОБАК ЗА 12 ГАДЗІН

Зьвяртаючыся ўвесну да
парламента, Аляксандар Лукашэнка
папічыў, што праз тры гады сярэдні
заробак у Беларусі павінна быць
700 даляраў.

Урад, які ў прагнозах заклаў на 2010-ы
зарплату ў 500 «амэрыканцаў», тут же
яе пералічыў. Але Лукашэнка ў сваіх
абязаньнях пайшоў яшчэ далей:

- Заработны поплатак, эквівалентны 500
далярам, нас ужо ня ўстроіць, у гэтай
пяцігодцы трэба выходзіць на 700, а
магчыма, і набліжацца да 1000.

Пакуль што службоўцы свае пляны не
адкарэктавалі:

- Мы працуем над тым, каб вывесыці сярэднюю зарплату па краіне на 700 даляраў
да канца пяцігодкі (пяцігодка сканчаецца ў 2010-м годзе). Іншых паказчыкаў да нас
пакуль не даводзілі.

Сённяня сярэдні заробак складае каля 390 даляраў. Атрымліваецца, што да запаветнай
тысячы яшчэ 610 «зялёных». Каб яна апынулася ў кашальках беларусаў, кожны
год дадаваць трэба як мінімум 250 даляраў (або кожны месяц па 20). Тым часам ў
Эўропеец за гадзіну зарабляе ў 14 раз больш беларуса. Па статыстыцы Эўракамісіі, за
гадзіну працы жыхар Эўразіі атрымлівае 20,35 ёура. У Беларусі гэты паказчык
усяго толькі 1,38 ёура (пры 40-гадзінным працоўным тыдні). Эўрапеецу, каб
атрымаць сярэдні заробак беларуса, трэба працаваць ледзь больш 12 гадзін.

Вінаватых у “ЖЫВЫМ ШЧЫЦЕ” ПАКАРАЛІ...

На два гады ўмоўнага
зньяволення асуджа-
ныя супрацоўнікі ДАІ
Кастрычніцкага раёну
Менску, якія стварылі
з прыватных аўтамабі-
ляў “Жывы шыфт”.

Інцыдэнт адбыўся 2 сакавіка на
Слуцкай шашы на ўезьдзе ў Менск, калі міліцыянты
перагарадзілі дарогу прыватнымі аўтамабілямі, каб
спыніць нецвярзага кіроўцу. Гэтыя дзеяньні судзь-
дзя Ірина Майко признала злачыннымі.

Супрацоўнікі ДАІ Кастрычніцкага раёну Менску ві-
навацілі ў злоўжываньні ўладай і службовымі паўна-
моцтвамі, у тым, што яны стварылі пагрозу жыцьцё
5 пацярпелым, калі спрабавалі затрымаць на трасе
“Менск-Мікашэвічы” п'янага кіроўцу Рамана Мен-
циюка.

Паводле суду, ДАІ Гарвыканкаму выплаціць пацяр-
пелым ад 6 да 1 мільёна беларускіх рублёў на кам-
пенсацыю панесеных матэрыяльных стратаў. Што да
маральных стратаў, то суд іх не прызнаў.

Пракурор Мікалай Дубяноў сказаў, што задаволены
прысудам і ад далейшых камэнтароў адмовіўся. У
тym ліку пракурор адмовіўся пракамэнтаваць па-
водзіны ў судзе съведак міліцыянтаў, якія адмаўля-
ліся ад сваіх папярэдніх

паказаньняў і парушалі
дисцыпліну на працэсе.
Нагадаем, авбінавачаныя
маёр міліцыі Генадзь Да-
рагакупец і старшы лей-
тэнант міліцыі Аляксей
Ліхтаровіч ў апошнім
слове сваёй віны не пры-
зналі і не папрасілі пра-
бачэння ў пацярпелых.

Аштрафавалі за абразу Мілінкевіча

Сябар нацыя-
нал-бальшавіцкай
партыі Аляксей Мі-
трафанаў, які шпур-
нуў у палітыка два
якія на Смаленскім кірмашы
у Віцебску, аштрафаваны на
70 тысяч.

Для парапанання: у Слоніме за
сустрэчу з палітыкам арганізата-
раў асудзілі на 700 тыс.

ДЗЕНЬ КУЛЬТУРЫ ШВЕЦЫІ Ў САЛІГОРСКУ

Традыцыйна напрыканцы вясны ў Беларусі ўжо каторы год запар адбываюцца

ДНІ КУЛЬТУРЫ ШВЕЦЫІ. У межах гэтых дній адбываюцца фестывалі сучаснага шведзкага кіно, музычныя канцэрты шведзкіх гуртоў, выставы сучаснай шведзкай фатографіі і безумоўна літаратурныя дні Швецыі. Буйнейшыя культурніцкія імпрэзы з гэтае нагоды адбываюцца ў Пінску, Полацку, Менску, Баранавічах і некаторых іншых месцах нашае краіны.

У гэтым годзе сябры з Швецыі завіталі з невялікай імрэзай і ў горад шахтароў. Салігорцы змаглі ў жывую азнатоміцца з творчасцю такіх вядомых шведзкіх літаратаў як Сілла Науман, Іда Бёр'ель, Солья Крапу і Андэш Будэргорд. Да таго ж разам са сваімі шведзкімі сябрамі ў Салігорск прыехалі і іх беларускія калегі па літаратурнай творчасці. Гэта філёзаф Валянцін Акудовіч, пісьменьніца Вольга Іпатава, маладыя паэткі Ярына Дашина і Віка Трэнас. Таксама ўдзел у сустрэчы прыняў і салігорскі паэт Мікалай Шаравар.

наводле www.saligorsk.org

АУДЫЁКНІГІ

шукайце ў музычных крамах ці замаўляйце праз www.knihinet

Джордж Оруэл Фэрма, 1984

Джордж Оруэл — ангельскі пісьменнік і публіцыст, вядомы сваімі антыфашистыскімі і антыкамуністычнымі пераканаўняннямі.

У рамане “1984” Оруэл выявіў будучую сусветную супольнасць як татальны герархічны лад, пранізаны страхам і нянавісцю. Менавіта ў гэтым рамане ўпершыню прагучала знакамітае выслоюе “Вялікі брат глядзіць на цябе”, а таксама наватворы “дзъюхдумства” альбо “думзлачыства”.

Чытае Валер Будзевіч

Уладзімер Арлоў Час чумы

У цэнтры дзеяньня аповесьці знаходзіцца выдатны беларускі паэт эпохі Рэнэансу Мікола Гусоўскі.

У ахопленым чумой Рыме ён завяршае геніяльную “Песьню пра зубра” і спрабуе ўратаваць ад съмерці сваю каханую Франческу.

Уладзімір Арлоў

ЧАС ЧУМЫ

Чытае Леанід Дзяркач

Хадановіч Андрэй Абменьнік

У аўдыёальбоме “Абменьнік” увайшлі трывіцаць пяць твораў, якія начытаў Андрэй Хадановіч.

Дзымітры Дзымітрыёў: “Выдатныя вершы шасыці аўтараў: самога спадара Хадановіча, таксама яго пераклады з пяці іншых моваў. На мой погляд, кожны аўтар розны, але ўсе яны прасякнутыя менавіта гэтай шчырасцю, якую я адчуваю ў кожную сэкунду праслушоўвання.”

Чытае аўтар

“Чорная котка, белы кот”
Цяпер па-беларуску

Героі аднаго з самых яркіх фільмаў Эміра Кустурыцы «Чорная котка, белы кот» цяпер будуць размаўляць галасамі беларускіх музыкаў Алега Хаменкі і Аляксандра Куллінковіча.

Сканчаеца праца над беларускім агучаньнем стужкі балканскага рэжысёра. Розніца ад ранейшых падобных праектаў гэты будзе найперш поўнай легальнасцю. Завадатары праекту кажуць, што на «агучку» была атрыманая ліцэнзія і прадавацца дыскі з «Чорнай коткай...» будуць ў беларускіх дыскарнях цалкам афіцыйна пад беларускай вокладкай.

Над беларускай «агучкай» фільма Кустурыцы працуе зь дзясятак людзей. Пераклад рабіў выпускнік філфаку Віталь Зыблюк, тэкст рэдагаваў паэт Андрэй Хадановіч, а ролі агучвалі вядомыя беларускія музыкі і акцёры. Пры гэтым бюджет праекту — нульавы. Для лідэра гурта Neuro Dubel Аляксандра Куллінковіча гэта быў першы досьвед «агучкі» ролі ў мастацкім кіно, і ён нават мае намер працягнуць такую акцёрскую кар'еру:

- Мне вельмі спадабалася, і я бы з задавальненем працягнуў. Мне не спадабаўся «Шрэк» па-беларуску. Мне, рускамоўнаму чалавеку, падалося, што шмат згубілася праз пераклад. Фільмы ж Кустурыцы вельмі блізкія нам па духу і па сутнасці.

«Чорная котка, белы кот» станеца першым замежным фільмам, агучаным па-беларуску, які будзе прадавацца ў дыскарнях.

Сяргей Будкін, Радыё Рацыя

А ты падпісаўся?

Каб рэгулярна атрымліваць газету "Свабодны Салігорск" у сваю паштовую скрыню, калі ласка, паведаміце свой адрас па тэлефонах:

+375 29 3700204
+375 29 7530142
+375 29 6151046

ці на e-mail:

salihorsk@gmail.com

Вы будзеце атрымліваць газету два разы на месяц. Падпіска **абсалютна бясплатная**.

Мы чакаем вашыя адрасы!

Агратурызм. Што прымальна для салігорца?

Эўрапэйцы некалькі год адкрываюць для сябе беларускую вёску, зь непаўторнымі краявідамі, даунімі традыцыямі і камфортынмі ўмовамі адпачынку.

Беларусь, бадай апошняя эўрапэйская краіна, дзе агратурызм толькі пачынае развіцця. У нашых суседзяў агратурыстычны бізнес утварае цэлую, ня менш прыбылковую галіну і набывае індустрыйльныя памеры. У Летуве ўжо цяпер дзейнічае больш за тысяччу агратурыстычных сядзіб, кожны шосты француз ці аўстрыец выбірае менавіта вёску, у якасці месца для адпачынку.

У нашай краіне аргатурызм толькі набірае абароты. Адмыслоўцы размаўляючы пра пэрспектывы, ацэньваюць магчымыя прыбылкі ў дзесяткі мільёнаў даляраў. Тым ня менш, ва ўжо дзейсных сядзібах попыт даволі вялікі, большасць наведальнікаў - замежнікі. Праўда, адсотак беларусаў стала павялічваецца. Гэта раней адпачынае на прыродзе атаесамляўся з намётамі на беразе возера ці паходам на некалькі дзён па лясах Беларусі. Агратурызм разбурае стэрэатыпы. Амаль у кожнай сядзібе вам працягненуць душ, лазняні, тэлебачынне, камфортынныя нумары і гасцінныя залі.

Напрыклад, сядзіба "Занарачаны", што месціцца ў аднайменнай вёсцы, знаходзіцца ў 100 кіляметрах ад Салігорску. У двух сучасных будынках разам адпачываць могуць 25 чалавек. Прывабным гэта месца робіць і рака Пціч, штурнае возера для рыбалкі, сенавал, лазняні, камін, шыкоўны сад і ўтульная атмасфера, ветлівыя гаспадары і традыцыйныя беларускія яствы.

Кошты на такі адпачынак 20-25 даляраў з чалавека на суткі. За такія гроши можна здымакі даволі камфортынны нумар на беразе Чорнага ці Балтыйскага мора, аднак, наўрад на мора вы паедзеце зь сябрамі на выходныя. Таму, калі вы думаеце, як пра весьці ўік-энд, не забывайтесь, што зусім побач ёсьць беларуская прырода з сучаснымі сэрвісамі.

Даведка: У менскай вобласці функциянуюць 23 агратурыстычныя сядзібы, наогул у Беларусі іх больш за 150. Выдаюцца адмысловыя буклеты, працуяць спэцыялізаваныя сайты. Замаўляць варта за некалькі тыдняў.

Больш інфармацыі: belarustourism.by, relax.by

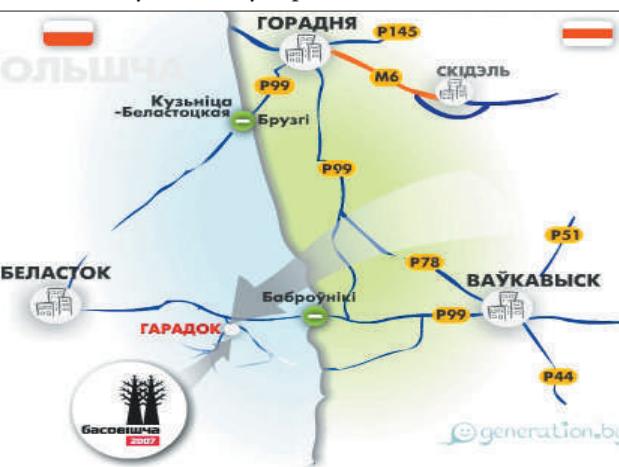
Падрыхтаваў Іван Шыла

**«Басовішча» – фэстываль музы-
кі маладой Беларусі ў Польшчы.
Гэта фэст пад адкрытым небам,
у намётах і зь, пераважна, бела-
рускай рок-музыкай.**

Басовішча 2008
ФЕСТЫВАЛЬ МУЗЫКІ МАЛАДОЙ БЕЛАРУСІ

Зараз гэта найбуйнейшы беларускі фэст. Праходзіць ён зусім недалёка ад беларускай мяжы, у мястэчку Гарадок Белацоцкага ваяводства. У 2008 жа годзе Басовішча ўпершыню пройдзе ў 2 дні – 18-19 ліпеня. Традыцыйна фэст мае тры часткі: вольная сцэна, конкурс маладых беларускіх гуртоў, выступы зорак і гасцей фэсту (Беларусь, Польшча, Літва, Украіна, Італія і інш.). А ўсе навіны з падрыхтоўкі да штогадовага фэсту – на generation.by ў адмысловым раздзеле сайту, на які можна трапіць праз адпасылку bas.generation.by. Да сустрэчы на Басовішчы!

Свабодны Салігорск

н е з а л е ж н а я г а з е т а
Газета "Свабодны Салігорск". Выдаецца
клясычным беларускім правапісам. За-
снавана ў верасні 2006 года.

сувязь з рэдакцыяй

Калі ў вас з'явіліся нейкія пытанні,
то з'вяртайтесь да нас праз:

- тэлефоны: +375 29 3700205
+375 29 7530142 | e-mail:
salihorsk@gmail.com
gazeta@saligorsk.org

- пошту:

Менская вобласць, г. Салігорск,
а/с 66, 223710

Надрукавана на складам 299 асобнікаў